

Udskriftsdato: 13. december 2025

FOU nr 2022.18 (Gældende)

2022-18. Gældsstyrelsens sagsbehandling i sag om inddrivelse af forhøjet børnebidrag hos bidragsyder bosat i Grønland

Ministerium: Folketinget

Opfølgning / Opfølgning til

LBK nr 433 af 22/04/2014 § 9 - LBK nr 769 af 07/08/2019 § 2 - LBK nr 145 af 24/02/2020 § 7, og § 35 -

LBK nr 6 af 07/01/2022 § 1, § 2 og § 3 - LBK nr 835 af 03/06/2022 § 17

2022-18. Gældsstyrelsens sagsbehandling i sag om inddrivelse af forhøjet børnebidrag hos bidragsyder bosat i Grønland

En kvinde klagede til ombudsmanden over, at Gældsstyrelsen ikke inddrev de forhøjede (ikke-for-skudsvis udlagte) børnebidrag, som hendes tidligere ægtefælle – der boede i Grønland – var pålagt at betale til deres fælles barn. Kvinden var utilfreds med bl.a., at styrelsen ikke ville oplyse hende om sagens status, herunder om sagen var sendt til de grønlandske myndigheder med henblik på bistand til inddrivelsen.

Kvinden havde fra Gældsstyrelsen fået oplyst, hvad den aktuelle restance var, og at den endnu ikke var dækket. Kvinden havde også fået oplyst bl.a., at oversendelsen til Grønland var kompliceret af manglende processer og implementering af et nyt inddrivelsessystem i Grønland.

Gældsstyrelsen mente ikke, at kvinden kunne få yderligere oplysninger, og henviste til den særlige tavshedspligtsbestemmelse i skatteforvaltningslovens § 17 og til, at hun ikke var part i inddrivelsessagen. Styrelsen kunne derfor ikke oplyse om eventuelle inddrivelsesskridt over for den tidligere ægtefælle eller om samarbejdet mv. med de grønlandske myndigheder om inddrivelsen.

Ombudsmanden forstod, at Gældsstyrelsen – på linje med det, som fremgik af ombudsmandens sag FOB 2022-17 – havde vurderet, hvilke oplysninger kvinden kunne få, med udgangspunkt i en vurdering af, om hun var part i afgørelsessager om inddrivelsen. Det gav ikke ombudsmanden anledning til bemærkninger, at styrelsen havde vurderet, at kvinden ikke var part i forhold til konkrete inddrivelsesskridt mod den tidligere ægtefælle.

På baggrund af de oplysninger, som kvinden havde fået fra styrelsen om status i sagen, og da hun under sagens behandling hos ombudsmanden også fik oplyst, at sagen nu var sendt til de grønlandske myndigheder, fandt ombudsmanden ikke grundlag for at foretage sig mere vedrørende spørgsmålet om videregivelse af oplysninger til kvinden som bidragsmodtager.

Ombudsmanden pegede dog på, at oplysninger om generelle inddrivelseshindringer i almindelighed ikke er omfattet af den særlige tavshedspligt for skattemyndighederne. Spørgsmålet om indsigt i disse oplysninger skulle derfor afgøres efter offentlighedslovens bestemmelser, og kvinden kunne rette henvendelse til Gældsstyrelsen, hvis hun ønskede, at styrelsen skulle foretage en sådan vurdering.

(Sag nr. 21/04553)

I det følgende gengives ombudsmandens udtalelse om sagen (svar til A):

Ombudsmandens udtalelse

1. Sagens baggrund og forløb

1.1. Sagens baggrund

Sagen drejer sig om inddrivelse af forhøjet børnebidrag, som din tidligere ægtefælle blev pålagt at betale til jeres fælles barn ved (dengang) Statsforvaltningens afgørelse af 18. oktober 2018. Din tidligere ægtefælle bor i Grønland.

Udbetaling Danmark, som opkrævede bidraget på dine vegne, sendte i perioden fra juni 2019 til juni 2020 kravene på forhøjet børnebidrag til Gældsstyrelsen med henblik på inddrivelse hos din tidligere ægtefælle.

Du har flere gange klaget til mig over sagsbehandlingen hos Gældsstyrelsen, dels over sagsbehandlingstiden, herunder at sagen ikke blev sendt til inddrivelse i Grønland, dels over, at du ikke kunne få oplysninger om sagens status.

Jeg sendte på den baggrund den 7. juli 2021 en klage fra dig af 7. juni 2021 til Gældsstyrelsen til besvarelse, mens jeg den 9. september 2021 sendte en klage af 7. august 2021 til Administrations- og Servicestyrelsen som en indsigelse fra dig over Gældsstyrelsens sagsbehandlingstid.

I anledning af en klage fra dig af 15. september 2021 bad jeg den 15. november 2021 Gældsstyrelsen om en udtalelse om styrelsens sagsbehandling.

Jeg modtog den 13. december 2021 en udtalelse fra Gældsstyrelsen. Styrelsen har desuden i en mail af 6. maj 2022 oplyst, at den aktuelle sag i december 2021 er indberettet i det nye grønlandske inddrivelsessystem.

1.2. Sagens forløb

Det fremgår af Gældsstyrelsens udtalelse, at Udbetaling Danmark i perioden fra den 11. juni 2019 til den 20. juni 2020 oversendte kravene på forhøjet børnebidrag til Gældsstyrelsen med henblik på inddrivelse hos bidragsyderen. De forhøjede børnebidrag vedrører perioden fra januar 2018 til maj 2020.

Efter modtagelsen påbegyndte Gældsstyrelsen retskraftvurderingen af de oversendte fordringer, og styrelsen rettede henvendelse til Udbetaling Danmark om en række spørgsmål, herunder med henblik på afklaring af, om bidragsforpligtelsen hvilede på en dansk eller udenlandsk bidragsresolution.

Retskraftvurderingen blev for størsteparten af fordringernes vedkommende afsluttet i løbet af foråret 2020, og den 27. maj 2020 blev der sendt en rykker til bidragsyderen, hvor der blev rykket for børnebidrag for perioden til og med februar 2020.

Da der ikke blev betalt i henhold til det fremsendte rykkerbrev, og det var vurderet, at inddrivelsesmulighederne i Danmark var udtømte, påbegyndte Gældsstyrelsen klargøring af sagen til oversendelse til inddrivelse i Grønland, herunder afklaring af mulighederne for inddrivelsesbistand fra de grønlandske myndigheder.

Du rettede løbende telefonisk henvendelse til styrelsen med henblik på at få nærmere oplysninger om inddrivelsesprocessen og sagens status.

Den 13. oktober 2020 klagede du til Gældsstyrelsen over styrelsens manglende inddrivelse af de forhøjede børnebidrag. Klagen blev efter retningslinjerne i SKM2018. 349. SKTST besvaret af Gældsstyrelsens direktør den 13. november 2020. I svaret beklagede Gældsstyrelsen, at det endnu ikke var lykkedes styrelsen at inddrive de børnepenge, som din tidligere ægtefælle var pålagt at betale. Af svaret fremgik endvidere bl.a. følgende:

”Du er ikke part i sagen

Gældsstyrelsen har tavshedspligt i forhold til din eksmands personlige og økonomiske situation efter skatteforvaltningslovens § 17, og har derfor ikke mulighed for at oplyse nærmere om de inddrivelsesskridt, der eventuelt kan være igangsat i sagen.

Du er ikke part i din tidligere ægtefælles inddrivelsessag, da du ikke har en væsentlig, direkte og retlig interesse i sagen og de afgørelser, der eventuelt måtte blive truffet.

De inddrivelsesskridt, som Gældsstyrelsen kan igangsætte, har betydning for, hvor mange penge du som bidragsberettiget modtager, men har ingen indvirkning på, om der består et krav eller ej. Der er derfor alene tale om en afledt økonomisk interesse, når det vedrører de afgørelser, der eventuelt måtte blive truffet over for en bidragspligtig.

Disse oplysninger har du ret til at få

Hvis Gældsstyrelsen påtænker at træffe afgørelser, som har direkte indvirkning på eksistensen af dit krav, f.eks. eftergivelse, akkord eller andet, hvor bidragspligtiges krav nedskrives, vil du blive hørt forinden, men ellers får du først besked, når bidragene bliver afregnet via Udbetaling Danmark.

Du har dog altid mulighed for at få oplyst, hvad den aktuelle restance vedrørende dine krav på børnebidrag er, hvilke indbetalinger, der eventuelt har været på restancen, og om den modtager dækning.

Pr. 10. november 2020 er der registreret skyldige privatretlige underholdsbidrag (...) på i alt 48.306,35 kr. for perioden januar 2018 til maj 2020. Bidragene er oversendt til inddrivelse hos Gældsstyrelsen fra den 11. juni 2019 og frem, og der er endnu ikke sket dækning af dit tilgodehavende.

Du har siden august 2019 været i dialog med Gældsstyrelsen for status på din sag, og er blevet orienteret om, at bidragspligtige er bosiddende i Grønland samt, at der først skal forsøges inddrivelse i Danmark med de inddrivelsesmuligheder vi har.

Når en bidragspligtig har bopæl i udlandet, har Gældsstyrelsen ikke kompetence til at iværksætte tvangsinddrivelse, men kan, i overensstemmelse med internationale regler og konventioner, anmode de udenlandske myndigheder om bistand til inddrivelsen.

Da den videre inddrivelse afhænger af det internationale samarbejde med de grønlandske myndigheder, kan jeg desværre ikke give dig et svar på, hvornår sagen kan afsluttes. ”

Du klagede over svaret fra Gældsstyrelsens direktør til Skatteforvaltningens Borger- og retssikkerhedschef, der den 11. januar 2021 besvarede din klage. Til brug for Borger- og retssikkerhedschefens behandling af din klage oplyste Gældsstyrelsens direktør følgende om inddrivelse af fordringer i Grønland:

”Forinden Gældsstyrelsen anmoder de udenlandske myndigheder om bistand til inddrivelsen, skal fordringer være retskraftvurderet, inddrivelsesmulighederne konstateret udtømt i Danmark, og bidragsresolution m.v. fra Udbetaling Danmark være indhentet.

Den påklagede sag er efter endt sagsbehandling, i august 2020, oversendt til den enhed i Gældsstyrelsen, som er ansvarlig for at sende bidragsanmodninger til udlandet.

Arbejdet med fremsendelse af anmodninger til udenlandske myndigheder har været forsinket på grund af manglende processer, og samtidig har samarbejdet med Grønland været kompliceret af, at landet har fået nyt inddrivelsessystem, som først i november 2020 har åbnet for modtagelse af fordringer.

Gældsstyrelsen forventer, at den aktuelle sag snarest vil kunne fremsendes til de grønlandske myndigheder. ”

Af svaret fra Borger- og retssikkerhedschefen af 11. januar 2021 fremgik herefter følgende:

”Efter en gennemgang af sagen finder jeg ikke grundlag for at kritisere sagsbehandlingen i forbindelse med de inddrivelsesmuligheder, der er i Danmark. Jeg finder det dog beklageligt, at manglende processer for fremsendelse af anmodninger til udenlandske myndigheder kan have været med til at forsinke processen med inddrivelse i udlandet, idet jeg dog har noteret mig, at Grønland først i november 2020 har åbnet for modtagelse af fordringer.

Jeg har fuld forståelse for, at det er en svær situation at være i, når der ikke sker inddrivelse af de børnebidrag, man har krav på at modtage. Derfor beder jeg Gældsstyrelsen om fortsat at have stor fokus på, at der sker fremdrift i inddrivelse af de forhøjede børnebidrag.

Gældsstyrelsen har oplyst mig, at inddrivelsen af det forhøjede børnebidrag til din søn (...) er i proces til oversendelse til de grønlandske myndigheder. Der er endnu ikke information om, at inddrivelsen er oversendt til Grønland. ”

Den 4. marts 2021 fastholdt Gældsstyrelsen over for dig, at styrelsen ikke kunne oplyse dig om yderligere. Styrelsen henviste til de ovennævnte tidligere svar af 13. november 2020 fra styrelsens direktør og af 11. januar 2021 fra Borger- og retssikkerhedschefen samt til en afgørelse om delvis aktindsigt af 14. december 2020.

Du har under sagens forløb selv rettet henvendelse til Skattestyrelsen i Grønland, der den 18. november 2020 samt den 22. april og 11. juni 2021 meddelte dig, at den ikke havde modtaget en anmodning om bistand i sagen fra Gældsstyrelsen.

Som nævnt ovenfor i punkt 1.1 (mit sagsnr. 21/02983) oversendte jeg den 7. juli 2021 en klage fra dig til Gældsstyrelsen og gjorde styrelsen opmærksom på, at du var utilfreds med, at sagen endnu ikke

var sendt til de grønlandske myndigheder. I et brev af 6. august 2021 til dig har Gældsstyrelsen anført, at styrelsen løbende har informeret dig om, at det som følge af styrelsens tavshedspligt ikke er muligt at oplyse dig nærmere om, hvilke inddrivelsesskridt der er foretaget, da du ikke er part i din tidligere ægtefælles bidragssag. Endvidere er du løbende informeret om gældens størrelse samt om, at det ikke har været muligt at igangsætte inddrivelsesskridt i sagen. Om fremsendelse af sagen til de grønlandske myndigheder skrev Gældsstyrelsen i brevet af 6. august 2021 følgende:

”Gældsstyrelsen har tidligere informeret dig om, at sagen afventede fremsendelse til de grønlandske myndigheder med henblik på inddrivelse.

Denne information fremgår ligeledes af Borger- og retssikkerhedschefens svar til dig af 11. januar 2021, hvor det samtidig fremgår, at sagen har afventet igangsættelse af nyt inddrivelsessystem i Grønland.

Gældsstyrelsen har ikke mulighed for at gå nærmere i detaljer vedrørende danske og udenlandske myndigheders samarbejde omkring oversendelse af fordringer til inddrivelse i udlandet.

Ligeledes kan vi ikke oplyse nærmere om fremdriften i forhold til det nye inddrivelsessystem i Grønland, herunder hvornår det måtte blive teknisk muligt for de danske myndigheder at indberette fordringer, og de grønlandske myndigheder at modtage fordringer. ”

Gældsstyrelsen har – på baggrund af min oversendelse den 9. september 2021 af en klage fra dig, jf. ovenfor i punkt 1.1 – den 14. september 2021 fastholdt, at styrelsen på grund af tavshedspligten ikke havde mulighed for at oplyse nærmere om, hvilke skridt der var taget i forhold til inddrivelse af de forhøjede børnebidrag. Gældsstyrelsen fastholdt ligeledes, at styrelsen ikke havde mulighed for at gå nærmere i detaljer vedrørende danske og udenlandske myndigheders samarbejde om oversendelse af fordringer til inddrivelse i udlandet. I øvrigt fandt styrelsen ikke, at der forelå nye oplysninger i sagen.

Gældsstyrelsen oplyste i udtalelsen af 13. december 2021, at sagen siden august 2020 havde afventet, at et nyt grønlandsk inddrivelsessystem var implementeret og klargjort til modtagelse af fordringer fra Danmark. Gældsstyrelsen havde i den anledning løbende været i dialog med Grønland, herunder i forhold til tekniske afklaringer vedrørende en korrekt indberetning af fordringernes stamdata i det nye grønlandske system samt om udfordringer med overhovedet at tilgå systemet.

Udfordringerne med at tilgå systemet var blevet løst på tidspunktet for afgivelse af udtalelsen til mig den 13. december 2021. På dette tidspunkt var det således i al væsentlighed problemer med fordringernes stamdata, der forhindrede oversendelse til de grønlandske myndigheder.

Jeg har forstået, at sagen senere i december 2021 er indberettet i det nye grønlandske inddrivelsessystem.

2. Afgrænsning af min undersøgelse

Du har klaget til mig over sagsbehandlingen hos Gældsstyrelsen, dels over sagsbehandlingstiden, herunder at sagen ikke blev sendt til inddrivelse i Grønland, dels over, at du ikke kunne få oplysninger om sagens status.

Jeg har besluttet at koncentrere min undersøgelse til spørgsmålet om, hvilke oplysninger, herunder om sagens status, Gældsstyrelsen kunne videregive til dig som bidragsmodtager.

Sagen er efter det oplyste nu oversendt til de grønlandske myndigheder med henblik på inddrivelse og derfor, som jeg forstår det, foreløbigt afsluttet hos Gældsstyrelsen. Gældsstyrelsens direktør har i et brev til dig af 13. november 2020 beklaget, at det endnu ikke var lykkedes styrelsen at inddrive de børnepenge, som din tidligere ægtefælle var pålagt at betale.

Jeg kan tilslutte mig Gældsstyrelsens beklagelse. Jeg har dog besluttet ikke at foretage mig mere med hensyn til sagsbehandlingstiden, da sagen nu er oversendt til de grønlandske myndigheder med henblik på inddrivelse.

3. Retsgrundlaget

3.1. Opkrævning og inddrivelse af underholdsbidrag

Udbetaling Danmark opkræver efter anmodning krav på underholdsbidrag, herunder børnebidrag. Det følger af § 2, 1. pkt., i bidragsopkrævningsloven (lovbekendtgørelse nr. 769 af 7. august 2019 om opkrævning af underholdsbidrag).

Når Udbetaling Danmark har udtømt mulighederne for at opkræve bidrag, overdrages de til Gældsstyrelsen med henblik på inddrivelse, jf. § 2, stk. 3, 1. pkt., i gældsinddrivelsesloven (lovbekendtgørelse nr. 6 af 7. januar 2022 om inddrivelse af gæld til det offentlige). Gældsstyrelsen inddriver herefter bl.a. forhøjede underholdsbidrag efter reglerne i gældsinddrivelsesloven, jf. dennes § 1, stk. 1, 2. pkt., og § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 188 af 9. marts 2020 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Efter gældsinddrivelseslovens § 3, stk. 1, overtager Gældsstyrelsen kreditorbeføjelserne ved overdragelsen af fordringerne til inddrivelse i styrelsen. Det er også Gældsstyrelsen, der varetager opgaven med at fremsende anmodninger om inddrivelse af underholdsbidrag til udlandet. Det følger af § 3, stk. 2, i bidragsopkrævningsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 298 af 20. marts 2019 om opkrævning af underholdsbidrag).

Når Gældsstyrelsen modtager et bidragskrav til inddrivelse, anmoder styrelsen bidragsyderen om at betale bidraget eller indgå en afdragsordning. Hvis bidragsyderen ikke betaler og ikke bor i Danmark, vil Gældsstyrelsen herefter undersøge, om bidragsyderen har aktiver i Danmark, som kan gøres til genstand for inddrivelse.

Er der ikke mulighed for inddrivelse i Danmark, tager Gældsstyrelsen stilling til, om der f.eks. i henhold til konventionssamarbejde er grundlag for at anmode et andet land, f.eks. bidragsyderens bopæls- eller opholdsland, om bistand til inddrivelsen.

Jeg henviser til vejledning nr. 9275 af 30. marts 2019 om inddrivelse i udlandet af danske krav på børne- og ægtefællebidrag og Skatteforvaltningens juridiske vejledning, 2022-2, punkt G. A. 3.6.2.

Som nævnt ovenfor i punkt 1.1 har Gældsstyrelsen i en mail af 6. maj 2022 oplyst, at den foreliggende sag i december 2021 er indberettet i det nye grønlandske inddrivelsessystem Sullissivik. Gældsstyrelsen har anført, at det er sket med henvisning til § 598, stk. 2, nr. 5, i den grønlandske retsplejelov (lov nr.

305 af 30. april 2008). Det fremgår af denne bestemmelse, at tvangsfuldbyrdelse kan ske på grundlag af bidragskrav, der er fastsat af statsforvaltningen i Danmark eller af Rigsombudsmanden på Færøerne.

3.2. Aktindsigt og tavshedspligt

Parter i afgørelsessager kan efter forvaltningslovens § 9, stk. 1 (lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014), forlange at blive gjort bekendt med sagens dokumenter. Det følger af § 9, stk. 5, at retten til aktindsigt ikke er begrænset af almindelige eller særlige bestemmelser om tavshedspligt.

Efter offentlighedslovens § 7, stk. 1 (lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020), kan enhver forlange at blive gjort bekendt med dokumenter, der er indgået til eller oprettet af en myndighed mv. som led i administrativ sagsbehandling i forbindelse med dens virksomhed.

Retten til aktindsigt efter offentlighedsloven er efter lovens § 35 begrænset af særlige tavshedspligtsbestemmelser, der er fastsat i anden lovgivning.

I skatteforvaltningslovens § 17, stk. 1, 1. pkt. (lovbekendtgørelse nr. 835 af 3. juni 2022), findes en særlig regel om tavshedspligt. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

”§ 17. Skattemyndighederne skal under ansvar efter §§ 152, 152 a og 152 c-152 f i straffeloven iagttage ubetinget tavshed over for uvedkommende med hensyn til oplysninger om en fysisk eller en juridisk persons økonomiske, erhvervsmæssige eller privatlivet tilhørende forhold, som de under varetagelsen af deres arbejde bliver bekendt med. ”

Den særlige tavshedspligt for skattemyndighederne fulgte tidligere af skattestyrelseslovens § 37.

Af forarbejderne til lov nr. 111 af 31. maj 2005 om ændring af en række love som følge af skatteforvaltningsloven fremgår bl.a. følgende om den særlige tavshedspligt:

”Ifølge forarbejderne til skattestyrelseslovens § 37 betyder den særlige tavshedspligt, at de tavshedsbelagte oplysninger ikke videregives til private, bortset fra parter i afgørelsessager. (...) Ifølge forarbejderne indebærer skattestyrelseslovens § 37, at de pågældende oplysninger alene kan videregives efter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde. (...)

Med den foreslåede § 17 videreføres den særlige, skærpede tavshedspligt for skattemyndighederne. Den foreslåede § 17 vil imidlertid samtidig indebære, at anvendelsesområdet for den skærpede tavshedspligt udvides, således at den omfatter hele ministerområdets lovgivning bortset fra lovgivning, der ikke er lovgivning om skatter i bred forstand.

...

Den foreslåede ændring i anvendelsesområdet for den skærpede tavshedspligt vil indebære, at oplysninger om fysiske eller juridiske personers økonomiske, erhvervsmæssige eller privatlivet tilhørende forhold, som told- og skatteforvaltningen udelukkende er kommet i besiddelse af via forvaltning af og kontrol med lovgivning om afgifter, told og ejendomsvurdering, vil blive undergivet den særlige tavshedspligtsregel

i skatteforvaltningslovens § 17 (...). Heraf vil bl.a. følge, at der uanset oplysningernes nærmere indhold ikke vil være adgang til aktindsigt i sådanne oplysninger (...). ”

Jeg henviser herved til lovforslag nr. L 110 af 24. februar 2005, lovforslagets almindelige bemærkninger, punkt 4.6. Lovforslaget kan læses på Folketingstidende.dk, samling 2004-05 (2. samling), tillæg A.

4. Gældsstyrelsens udtalelse

Gældsstyrelsen har anført, at styrelsen er underlagt almindelig tavshedspligt efter forvaltningslovens § 27 og skærpet tavshedspligt efter skatteforvaltningslovens § 17 i forhold til bidragsyderens personlige og økonomiske situation. Dette indebærer ifølge Gældsstyrelsen, at styrelsen ikke over for en bidragsmodtager kan oplyse nærmere om, hvilke inddrivelsesskridt der enten er, ikke er eller vil blive iværksat over for en bidragsyder.

I den forbindelse har Gældsstyrelsen anført, at bidragsmodtageren ikke er part i bidragsyderens inddrivelsessag, idet bidragsmodtagerens interesse heri er en afledt økonomisk interesse, der som udgangspunkt ikke kan give partsstatus.

Gældsstyrelsen har i udtalelsen til mig endvidere anført følgende om, hvilke oplysninger der kan videregives til bidragsmodtageren:

”Som tidligere oplyst er udgangspunktet, at bidragsberettigede ved henvendelser til Gældsstyrelsen i sager omkring inddrivelse af privatretlige underholdsbidrag alene kan få oplyst hvad den aktuelle gæld der specifikt vedrører bidragsberettigedes krav på privatretlige underholdsbidrag er, samt hvilke indbetalinger, der har været på gælden. Endvidere kan det oplyses, om gælden modtager dækning.

Gældsstyrelsen har i de efterfølgende skriftlige besvarelser til A oplyst, at vi ikke har mulighed for at gå yderligere i detaljer vedrørende danske og udenlandske myndigheders samarbejde omkring oversendelse af fordringer til udlandet. Ligesom Gældsstyrelsen ikke kan oplyse nærmere om fremdriften i forhold til nyt inddrivelsessystem i Grønland, herunder hvornår det måtte blive teknisk muligt for de danske myndigheder har indberette, og de grønlandske myndigheder at modtage fordringerne. (...)

Baggrunden for denne vurdering er dels, at Gældsstyrelsen ikke har detaljerede oplysninger om status på det grønlandske inddrivelsessystem og dels, at der ved en nærmere redegørelse vedrørende udenlandske myndigheders administration og vores samarbejde, vil kunne opstå risiko for, at Gældsstyrelsen udleverer oplysninger, som er undtaget fra aktindsigt efter offentlighedslovens § 32.

I forbindelse med en revision af Den Juridiske Vejlednings afsnit G. A. 3.7.4. er der kommet øget fokus på, at bidragsberettigede, som ejer af de privatretlige underholdsbidrag, kan have en egentlig økonomisk interesse i at få oplyst, om der er forhold, som forhindrer en aktiv inddrivelse. Dette kan fx være hvis fordringer er ramt af generelle eller konkrete fejl, eller at sagen, som i den aktuelle situation, afventer fremsendelse til inddrivelse i udlandet grundet manglende afklaringer. ”

5. Min opfattelse

5.1. Generelle betragtninger

Jeg har den 1. juli 2022 afsluttet behandlingen af en generel sag (mit sagsnr. 21/04158) om bidragsmodtageres rettigheder i forbindelse med Gældsstyrelsens inddrivelse af krav på ikke-forskudsvis udlagte bidrag hos bidragsydere. Jeg vedlægger en kopi af udtalelsen til din orientering.

Det fremgår af den nævnte sag, at spørgsmålet om, hvilke rettigheder en bidragsmodtager har, når dennes fordring er overdraget fra Udbetaling Danmark til Gældsstyrelsen med henblik på inddrivelse, i første række afhænger af, om bidragsmodtageren har partsstatus i en afgørelsessag i forbindelse med inddrivelsen. Det fremgår også, at spørgsmålet om partsstatus må afgøres ud fra en vurdering af vedkommendes interesse i udfaldet af den eller de afgørelser, der træffes i en given sag i forbindelse med inddrivelsen.

En bidragsmodtagers interesse i en afgørelsessag om et konkret inddrivelsesskridt – f.eks. en afgørelse om modregning eller lønindeholdelse – har som udgangspunkt ikke en sådan karakter, at bidragsmodtageren kan anses for at have partsstatus i forvaltningslovens forstand i forhold til den pågældende sag. Det gælder, selv om en bidragsmodtager selvsagt vil have en interesse i at få dækket sit krav.

Hvor Gældsstyrelsen træffer afgørelser, der berører eksistensen eller størrelsen af bidragsmodtagerens fordring, kan bidragsmodtageren blive direkte berørt. Dette må som udgangspunkt føre til, at bidragsmodtageren har den fornødne væsentlige, individuelle og retlige interesse til at opnå partsstatus i forhold til en sådan afgørelsessag. Et eksempel herpå er tilfælde, hvor Gældsstyrelsen tager stilling til, om en fordring er forældet.

Er bidragsmodtageren part i en afgørelsessag i forbindelse med inddrivelsen, har bidragsmodtageren de partsrettigheder, som fremgår af forvaltningsloven, herunder ret til partsaktindsigt.

Hvor bidragsmodtageren ikke er part i en afgørelsessag, skal spørgsmålet om indsigt afgøres efter offentlighedsloven. Retten til aktindsigt efter offentlighedsloven er i modsætning til aktindsigt efter forvaltningsloven begrænset af bestemmelsen i skatteforvaltningslovens § 17.

Dog må Gældsstyrelsen, hvor bidragsmodtageren ikke er part, foretage en vurdering af, om den pågældende kan betragtes som uvedkommende i skatteforvaltningslovens § 17's forstand i forhold til de foreliggende oplysninger. Det må således antages, at der også, hvor bidragsmodtageren ikke er part, vil kunne forekomme oplysninger, hvor bidragsmodtageren ikke i forhold til skatteforvaltningslovens § 17 kan anses for uvedkommende. Det kan f.eks. være tilfældet i forhold til oplysninger, der (udelukkende) angår eksempelvis eksistensen af vedkommendes egen fordring, eller oplysninger, der angår vedkommende selv, jf. reglerne om egenacces.

Herudover kan der være oplysninger af mere generel karakter, som er af betydning for inddrivelsen af bidragsmodtagerens fordring. Det kan f.eks. være oplysninger om generelle inddrivelseshindringer, der ikke kun angår bidragsmodtagerens fordring. I forhold til sådanne oplysninger gælder den særlige tavshedspligtsbestemmelse i skatteforvaltningslovens § 17 i almindelighed ikke, da der ikke er tale om oplysninger om en fysisk eller en juridisk persons økonomiske, erhvervmæssige eller privatlivet tilhørende forhold. Der må derfor i forhold til sådanne oplysninger foretages en konkret vurdering af retten til indsigt efter offentlighedslovens bestemmelser.

5.2. Min vurdering af din sag

5.2.1. Konkrete inddrivelsesskridt i relation til din fordring

Jeg forstår Gældsstyrelsens udtalelse af 13. december 2021 til mig sådan, at Gældsstyrelsen i din sag – i overensstemmelse med det, der fremgår af den ovenfor nævnte generelle sag – har foretaget en vurdering af, hvilke oplysninger du kunne få, med udgangspunkt i en vurdering af, om du kunne anses for part i afgørelsessager i forbindelse med inddrivelsen.

Gældsstyrelsen har i den forbindelse anført, at du ikke er part i forhold til konkrete inddrivelsesskridt mod din tidligere ægtefælle, der eventuelt kan være igangsat i sagen, og at du derfor ikke kan få nærmere oplysninger herom. Dette kan ikke give mig anledning til bemærkninger. Jeg henviser i den forbindelse til det, som er anført i den generelle sag om partsstatus i forhold til afgørelsessager om konkrete inddrivelsesskridt, og forudsætter i den forbindelse, at eventuelle inddrivelsesafgørelser ikke indgår i en sag, hvor der er truffet afgørelse om f.eks. eksistensen eller størrelsen af din fordring.

5.2.2. Oplysninger om fordragens eksistens mv.

Gældsstyrelsen har i udtalelsen til mig af 13. december 2021 anført, at bidragsmodtageren er part i forhold til egne fordringer, og at bidragsmodtageren derfor kan få oplysninger om de forhold, der vedrører selve fordringen.

Gældsstyrelsen har endvidere i sit brev til dig af 13. november 2020 oplyst, at du, hvis Gældsstyrelsen påtænker at træffe afgørelser, som har direkte indvirkning på eksistensen af dit krav, vil blive hørt forinden, og at du altid har mulighed for at få oplyst, hvad den aktuelle restance vedrørende dine krav på børnebidrag er, hvilke indbetalinger der eventuelt har været på restancen, og om den modtager dækning.

Jeg forstår på den baggrund, at Gældsstyrelsens vurdering af, hvilke oplysninger du kunne få, bygger på en forudsætning om, at der kan være andre sager i forbindelse med inddrivelsen end sager om konkrete inddrivelsesskridt, hvor du kan have partsstatus. Jeg forstår det desuden således, at styrelsen er opmærksom på, at der også i øvrigt kan være oplysninger, hvor du ikke kan betragtes som uvedkommende i skatteforvaltningslovens § 17's forstand. Dette er i overensstemmelse med det, som jeg har udtalt i den ovenfor nævnte generelle sag.

Du har fra Gældsstyrelsen fået oplyst, hvad den aktuelle restance er, og at der endnu ikke er sket dækning heraf. Gældsstyrelsen har endvidere i et vist omfang givet dig oplysninger om sagens status. Du er således bl.a. blevet orienteret om, at sagen afventede oversendelse til inddrivelse i Grønland, og at denne oversendelse var kompliceret af manglende processer og problemer i forbindelse med implementeringen af et nyt inddrivelsessystem i Grønland. I forbindelse med sagens behandling hos mig har du også fået oplyst, at sagen nu er sendt til de grønlandske myndigheder med henblik på inddrivelse.

Jeg har på den baggrund ikke fundet grundlag for at foretage yderligere vedrørende spørgsmålet om videregivelse af oplysninger til dig som bidragsmodtager.

Jeg har dog noteret mig Gældsstyrelsens oplysninger om, at der i forbindelse med en revision af Den Juridiske Vejlednings afsnit G. A. 3.7.4 er kommet øget fokus på, at bidragsberettigede, som ejer af de privatretlige underholdsbidrag, kan have en egentlig økonomisk interesse i at få oplyst, om der er forhold, som forhindrer en aktiv inddrivelse. Det kan f.eks. være, "hvis fordringer er ramt af generelle eller konkrete fejl, eller at sagen, som i den aktuelle situation, afventer fremsendelse til inddrivelse i udlandet grundet manglende afklaringer".

Jeg har bedt Gældsstyrelsen om at underrette mig om, hvad der kommer ud af det øgede fokus på bidragsberettigedes ret til sådanne oplysninger, herunder om det fører til en ændring af Den Juridiske Vejledning.

5.2.3. Generelle oplysninger om danske og udenlandske myndigheders samarbejde om oversendelse af fordringer.

Hvad angår mere generelle oplysninger om danske og udenlandske myndigheders samarbejde om oversendelse af fordringer til inddrivelse har Gældsstyrelsen under sagen anført, at styrelsen ikke havde mulighed for at gå nærmere i detaljer herom og heller ikke kunne oplyse nærmere om fremdriften i forhold til inddrivelsessystemet i Grønland, herunder hvornår det måtte blive teknisk muligt for de danske myndigheder at indberette fordringer og de grønlandske myndigheder at modtage fordringer. Jeg henviser til Gældsstyrelsens svar til dig af 6. august og 14. september 2021.

I sin udtalelse af 13. december 2021 til mig anførte Gældsstyrelsen, at styrelsen ikke havde detaljerede oplysninger om status vedrørende det grønlandske inddrivelsessystem. Styrelsen anførte også, at en nærmere redegørelse vedrørende udenlandske myndigheders administration og styrelsens samarbejde med disse ville kunne indebære risiko for, at styrelsen udleverede oplysninger, som var undtaget fra aktindsigt efter bestemmelsen i offentlighedslovens § 32 om hensyn til rigets udenrigspolitiske interesser mv.

Efter min opfattelse er sådanne oplysninger om generelle inddrivelseshindringer mv. i almindelighed ikke omfattet af skatteforvaltningslovens § 17, da der ikke er tale om oplysninger om en fysisk eller en juridisk persons økonomiske, erhvervsmæssige eller privatlivet tilhørende forhold. I forhold til sådanne oplysninger må der foretages en konkret vurdering af bidragsmodtagerens ret til indsigt efter offentlighedslovens bestemmelser.

Hvis du stadig har interesse i yderligere oplysninger af generel karakter om udfordringer med at sende fordringer til inddrivelse i Grønland, beder jeg dig om at rette henvendelse til Gældsstyrelsen herom, således at Gældsstyrelsen kan foretage en konkret vurdering af din ret til aktindsigt efter offentlighedslovens bestemmelser.

Jeg har ikke herved taget stilling til, om der er grundlag for at meddele dig yderligere oplysninger, men har mere generelt henledt Gældsstyrelsens opmærksomhed på FOB 1996.221 og betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven, s. 668, vedrørende samspillet mellem reglen om tilbageholdelse af oplysninger af hensyn til rigets udenrigspolitiske interesser mv. og udveksling af oplysninger med grønlandske og færøske myndigheder.

Jeg foretager mig herefter ikke mere i sagen.

...

Til din orientering kan jeg oplyse, at jeg på baggrund af oplysningerne fra Gældsstyrelsen og Borger- og retssikkerhedschefen om, at fremsendelse af anmodninger til udenlandske myndigheder om bistand til inddrivelse generelt har været forsinket på grund af manglende processer, samtidig hermed har rejst en egen drift-undersøgelse efter bestemmelsen i ombudsmandslovens § 17, stk. 2, i forhold til Gældsstyrelsen. Jeg har i sagen bedt styrelsen om nærmere at redegøre for problemerne vedrørende de manglende processer og at give en status på løsningen af dem.

